

PMIF
Prieglobsčio, migracijos
ir integracijos fondas

Vik
VILNIAUS
KOLEGIJA
PEDAGOGIKOS
FAKULTETAS

**KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO
MOKYMO PLĖTROS CENTRAS**

MOKYTOJŲ / SPECIALISTŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO PROGRAMA

Vilnius

2021

PMIF
Prieglobsčio, migracijos
ir integracijos fondas

Mokytojų / specialistų kompetencijų tobulinimo programa parengta įgyvendinant projektą „Kalbos mokymasis – sėkmingos socialinės integracijos dalis“ (Nr. PMIF-2.1.9-V-01-001), finansuojamą Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo bei Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis.

Programos autoriai: projekto partneris Vilniaus kolegija.

Konsultavo: Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro direktoriaus pavaduotoja Rasa Šavareikaitė.

MOKYTOJŲ, BESIRUOŠIANČIŲ DIRBTI AR PRADEDANČIŲ DIRBTI TREČIŲJŲ ŠALIŲ PILIEČIAIS IR ASMENIMIS BE PILIETYBĖS MOKANT LIETUVIŲ KALBOS, KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA

1. Teikėjas

1.1. Teikėjo rekvizitai (kodas, adresas, pašto indeksas, telefonas, faksas, el. paštas, atsiskaitomoji sąskaita)	Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras
1.2. Teikėjo vardas ir pavardė	

2. Programos pavadinimas, lygis

Mokytojų, besiruošiančių dirbti ar pradedančių dirbti su trečiųjų šalių piliečiais ir asmenimis be pilietybės mokant lietuvių kalbos, kvalifikacijos tobulinimo programa

3. Programos rengėjas(-ai)

Vilniaus kolegija

4. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Pastaruosiu metu Europa išgyvena didžiausią migrantų bangą nuo Antrojo pasaulinio karo laikų, vis aktualesni Europos valstybėms tampa iš kitų šalių atvykusių žmonių socializacijos, integracijos ir švietimo iššūkiai. Lietuvoje migrantų ir pabėgėlių taip pat daugėja. Jų socialinė, ekonominė ir kultūrinė patirtis labai įvairi. Šių asmenų sėkmingas integravimasis į šalies gyvenimą yra svarbus. Vienas iš pirmųjų ir dažniausiai iškytančių klausimų yra – kaip mokyti lietuvių kalbos. Kalbos mokėjimas yra viena iš svarbiausių įsiliejimo į šalies socialinį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą sąlygų. Lietuvoje jau beveik dvidešimt metų vykdomos integracijos priemonės trečiųjų šalių piliečiams, įskaitant ir lietuvių kalbos mokymą, tačiau proceso rezultatyvumą iki šiol apunkina ir komplikuoja keletas aplinkybių. Pirmiausia lietuvių kalbos mokymas stokoja diferencijuoto priėjimo prie tikslinės grupės, kuri yra pakankamai įvairi vertinant pagal turimo išsilavinimo, nuostatų gyvenimo Lietuvoje, kultūrinio savitumo, grupinės patirties (pvz., karo pabėgėliai) ir kitus svarbius kriterijus. Atitinkamai diferencijuotas kalbos mokymas turinio, intensyvumo, formų aspektais yra svarbūs rezultatyvumo veiksniai. Bet kokios kalbos mokymas remiasi leksikos ir gramatikos įsisavinimo parametrais, tačiau užsieniečių mokymo atveju (ypač neturinčių darbo ar kvalifikacijos) labai svarbus yra kalbos mokymo inovatyvumas ir susiejimas su realiomis veiklos sąlygomis ir profesine veikla. Šalyse, patiriančiose didelį migracijos spaudimą (pvz. Italijoje, Vokietijoje ir kt.), matyti pastangos kuo labiau kalbos mokymą susieti su profesinės kvalifikacijos įgijimu ar tobulinimu. Tokio pobūdžio bandymai Lietuvoje yra tik fragmentiški, apskritai iš esmės stokojant institucinės kalbos mokymo bazės ir proceso tvarumo. Taigi apibendrintai parengtos programos aktualumą ir sprendžiamas problemas nusako ligšiolinio lietuvių kalbos mokymo užsieniečių atžvilgiu inovatyvumo, kompleksiško ir institucinio tvarumo deficitas.

Ši programa skirta būsimiems suaugusiųjų migrantų ir pabėgėlių mokytojams, kurie dar tik pradės mokyti, arba turi tik nedidelės trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės lietuvių kalbos mokymo patirties. Programoje supažindinama ne tik su skirtingomis mokymo strategijomis ir formomis, bet nemaža dėmesio skiriama ir andragogikos ypatumų atskleidimui. Susipažindinama su projekto „Kalbos mokymasis – sėkmingos socialinės integracijos dalis“ metu rengiamos programos atskirais dalimis.

Per šiuos mokymus mokytojai įgis andragogikos, kultūrinės įvairovės, kalbų mokymo strategijų taikymo žinių ir gebėjimų. Mokymų dalyviams bus suteikta galimybė ne tik būti

pasyviems klausytojams, bet ir dalytis turima patirtimi, inicijuoti diskusijas, praktiškai išbandyti siūlomas strategijas ir t.t.

Baigę šią programą mokytojai patobulins šias kompetencijas:

- Bendrakultūrinę kompetenciją;
- Mokinio pažinimo ir jo pažangos pripažinimo;
- Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo kompetenciją.

5. Programos tikslas

Plėtoti mokytojų gebėjimus dirbti su trečiųjų šalių piliečiais ir asmenimis be pilietybės mokant juos lietuvių kalbos.

6. Programos uždaviniai

1. Supažindinti mokytojus su andragogikos ir tarpkultūrinio ugdymo pagrindais ir suaugusiojo mokymo (si) ypatumais.
2. Analizuoti mokymosi aplinkos ir mokymosi turinio dermę.
3. Aptarti ir analizuoti mokytojų turimas patirtis ir galimas taikyti kalbos mokymo strategijas bei formas.

7. Programos turinys (įgyvendinimo nuoseklumas: temos, užsiėmimų pobūdis (teorija/praktika/savarankiškas darbas) ir trukmė)

1. Mokytojo pasirengimas dirbti su mokiniais iš daugiakultūrinės ar mažiau pažįstamos kultūros aplinkos: susipažinimas su mokinių kultūrine ir socialine aplinka, pasirengimu mokytis. 5 val.
 2. Andragogika – darbo su suaugusiais ypatumai. 5 val.
 3. Mokymo proceso organizavimas. Užsiėmimų struktūra. Skirtingų mokymo metodų / strategijų parinkimas ir taikymas atsižvelgiant į besimokančiųjų grupės ypatumus. Gerosios patirties pavyzdžių analizavimas ir aptarimas. 12 val.
 4. Mokymosi aplinkos – fizinės ir nuotolinės Veiklų organizavimo ypatumai. 4 val.
 5. Praktinių lietuvių kalbos užsiėmimų modeliavimas ir aptarimas. 6 val.
- Iš viso 32 akademinės valandos.

8. Tikėtina(-os) kompetencija(-os), kurią(-ias) įgis Programą baigęs asmuo, mokymo(-si) metodai, įgytos (-ų) kompetencijos (-ų) įvertinimo būdai

Programoje numatoma suteikti žinių ir supratimo, gebėjimų bei formuoti nuostatas	Kompetencija (-os)	Mokymo modelis (mokymo(-os) metodai ir būdai)	Įgytos (-ų) kompetencijos (-ų) įvertinimo būdai
Žinių ir supratimo įgijimas (teorinė dalis)	Mokytojai susipažins su andragogikos pagrindiniais aspektais bei kalbų mokymo strategijomis bei formomis.	Aktyvi paskaita, demonstravimas, mokymasis bendradarbiaujant, diskusija.	Analizavimas, įgytų žinių taikymo savo darbe refleksija.
Gebėjimų įgijimas (praktinė dalis)			

<i>Intelektualūs/mąstymo gebėjimai</i> (argumentuota kritika, problemų įvardijimas ir sprendimas, analizė ir interpretacija, gebėjimas savarankiškai mokytis)	Psichologinio bendravimo aspektai. Neverbalinio elgesio svarba mokyme. Suaugusiųjų mokymosi organizavimas.	Aktyvi paskaita, demonstravimas, mokymasis bendradarbiaujant, diskusija.	Analizavimas Pateiktos medžiagos išbandymas ir pristatymas/ aptarimas.
<i>Praktinio pobūdžio gebėjimai</i>	Aktyvus dalyvavimas grupiniame darbe.	Mokymasis bendradarbiaujant.	Įgytų žinių taikymas savo darbe.
<i>Perkeliamieji/bendrieji gebėjimai</i> (informacijos sklaida, efektyvus dalykinis bendravimas, aktyvus dalyvavimas grupiniame darbe, pasitikėjimas savimi, darbų pristatymas grupės konferencijoje, informacijos paieška, naudojant IT, gebėjimas objektyviai vertinti kitų idėjas)	Efektyvus bendravimas mokantis svetimos kalbos. Gebėjimas efektyviai analizuoti ir vertinti kalbos mokymosi strategijų ar formų efektyvumą ir tinkamumą konkrečiais atvejais.	Aktyvi paskaita, demonstravimas, mokymasis bendradarbiaujant, diskusija.	Aktyvus dalyvavimas grupiniame darbe, strategijų ir / ar mokymosi formų išbandymas.
Nuostatų įgijimas (vertybinių, etinių-profesinių nuostatų teikimas ir įgijimas)	Įsisąmonins besimokančiųjų kultūros išmanymo svarbą, priimant ją ir atsižvelgiant į šiuos ypatumus pasirenkant mokymo strategijas ir/ar formas. Stiprins nuolatinio mokymosi nuostatas.	Seminare įgytų žinių, patirties, nuostatų pokyčių refleksija.	Patirties sklaida.

9. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

9.1. Mokomoji medžiaga

Eil. Nr.	Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
1.	Mokytojo pasirengimas dirbti su mokiniais iš daugiakultūrinės ar	Mokytojo pasirengimas dirbti su suaugusiais migrantais ir pabėgėliais.	10 skaidrių, rekomenduojamos literatūros ir šaltinių sąrašas

	mažiau pažįstamos kultūros aplinkos: susipažinimas su mokinių kultūrine ir socialine aplinka, pasirengimu mokytis.		
2.	Andragogika – darbo su suaugusiais ypatumai.	Andragogika – darbo su suaugusiais ypatumai.	10 skaidrių, rekomenduojamos literatūros ir šaltinių sąrašas
3.	Mokymo proceso organizavimas. Užsiėmimų struktūra. Skirtingų mokymo metodų / strategijų parinkimas ir taikymas atsižvelgiant į besimokančiųjų grupės ypatumus. Gerosios patirties pavyzdžių analizavimas ir aptarimas.	Mokymo proceso organizavimas.	20 skaidrių, rekomenduojamos literatūros ir šaltinių sąrašas
4.	Mokymosi aplinkos – fizinės ir nuotolinės Veiklų organizavimo ypatumai.	Mokymosi aplinka.	10 skaidrių, rekomenduojamos literatūros ir šaltinių sąrašas
5.	Praktinių lietuvių kalbos užsiėmimų modeliavimas ir aptarimas	Praktinių lietuvių kalbos užsiėmimų modeliavimas ir aptarimas	10 skaidrių, rekomenduojamos literatūros ir šaltinių sąrašas

9.2. Techninės priemonės

Vykdamy nuotoliniu būdu – Teams / Zoom aplinka (pasitinkamai).

Vykdamy kontaktiniu būdu – kompiuteris, vaizdo projektorius, kolonėlės, internetinė prieiga.

10. Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. Andragogas-praktikas: savarankiško mokymosi gidas (2003). Vilnius: Inter Se.
2. Arends R. I. Mokomės mokyti. Vilnius: Margi raštai, 2008.
3. Barkauskaitė, M. (2006). *Suaugusiųjų pedagogikos gairės*. Vilnius: VPU leidykla.
4. Beresnevičienė, D. (2003). Jauno suaugusiojo psichologija: metodinis leidinys aukštosioms mokykloms. Vilnius: Presvika
5. Brazdauskaitė, Sigita. Suaugusiųjų užsienio kalbų mokymo organizavimo ypatumai. *Jaunųjų mokslininkų darbai*, 2011, Nr. 1 (30), P. 16-23.
6. CLIL in Higher Education: Towards a Multilingual Language Policy (Bilingual Education & Bilingualism Book 92). Multilingual Matters; 1st edition (April 8, 2013).
7. Jarvis, P. (2001). *Mokymosi paradoksai*. Kaunas: VDU.
8. Juozaitis, A.M.(2006). *Besimokantieji suaugusieji*. Vilnius: LSŠA.
9. Learning in Adulthood: A Comprehensive Guide 4th Edition. Jossey-Bass; 4th edition (February 5, 2020)
10. Petty, G. Šiuolaikinis mokymas. Praktinis vadovas. Vilnius: Tyto Alba, 2006.
11. Pollard A. Refleksyvusis mokymas. Vilnius: Garnelis, 2006.
12. Teaching Adult English Language Learners: A Practical Introduction Paperback (Cambridge Teacher Training and Development). Cambridge University Press; 2nd edition (August 1, 2019).
13. Teresevičienė, M., Gedvilienė, G., Zuzevičiūtė, V. (2006). *Andragogika*. Kaunas: VDU.
14. Teresevičienė, M., Oldroyd, D., Gedvilienė, G. (2004). *Suaugusiųjų mokymasis. Andragogikos didaktikos pagrindai*. Kaunas: VDU.

11. Lektorių darbo patirtis ir kompetencijos (pridedamos lektorių darbo patirtį ir kompetenciją patvirtinančių dokumentų kopijos)

	(pažymėti X)
Teikėjo atstovas(-ai)	
Mokytojai	X
Mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai	X
Užsienio valstybių dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai ir mokytojai	
Viešojo administravimo institucijų vadovai, jų pavaduotojai, padalinių vadovai ir specialistai	
Jungtinė lektorių grupė	X
Kiti (nurodyti)	

12. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams (jeigu nustatyti)

Ne trumpesnė nei 3 m. darbo patirtis su suaugusiais.

Prioritetas teikiamas lektoriams, turintiems darbo su užsieniečiais patirties mokant lietuvių kalbos

13. Dalyviai:

13.1. Pasirengimas Programai (praktinės veiklos patirtis ir kompetencija(-os), kurią(-ias) turi turėti Programos dalyvis)

Kompetencija(-os)	nėra
Praktinės veiklos patirtis	nėra

13.2. Programos dalyvių tikslinės grupės

(Pažymėti X)

Dalykų mokytojai (nurodyti dalyką) <i>kalbų mokytojai</i>	X
Pradinio ugdymo mokytojai	
Institucijų, vykdančių priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo programas, vadovai, pedagoginiai darbuotojai	
Mokyklų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	
Mokyklų bendruomenės komandos	
Kiti (nurodyti) aukštųjų mokyklų dėstytojai	

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo
plėtros centro
direktorius
Tadas Tamošiūnas

Teikėjas

(Pareigos)

A.V.

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

Pildoma po akreditacijos:

Akredituotos Programos registracijos Nr. ir data

2021-02-22, KTP-132

Programos akreditacijos terminas (nurodyti datą iki kada)

2024-02-21